

REPUBLIKA SLOVENIJA
Ministrstvo za gospodarstvo

URAD RS ZA VARSTVO KONKURENCE

Datum: 28. 03. 2007

Št.: Odl 1/2007; 306-136/2006-13

Urad RS za varstvo konkurence, Kotnikova 28/I, Ljubljana (v nadaljevanju: Urad, prekrškovni organ) izdaja po pooblaščenih uradni osebi Aleksandri Mitič na podlagi drugega odstavka 51. člena ter 46. člena Zakona o prekrških (Uradni list RS št. 7/03 in nasl. ; v nadaljevanju: ZP-1) v postopku za prekrške zoper kršiteljici pravno osebo Slopak d.o.o, s sedežem Parmova 41, 1000 Ljubljana (v nadaljevanju: Slopak) in odgovorno osebo [REDACTED], ki jo zastopa [REDACTED], 13, 1290 Grosuplje, zaradi prekrška po drugi alineji prvega odstavka 52. člena in tretjega odstavka 52. člena Zakona o preprečevanju omejevanja konkurence (UL RS št. 99/04 – uradno prečiščeno besedilo; v nadaljevanju ZPOmK) po uradni dolžnosti naslednjo

ODLOČBO O PREKRŠKU

Kršiteljici:

1. Pravna oseba Slopak d.o.o. Parmova 41, 1000 Ljubljana, matična številka 1759655 in
2. odgovorna oseba [REDACTED]

sta odgovorni

pravna oseba za storitev prekrška po drugi alineji 1. odstavka 52. člena in odgovorna oseba za storitev prekrška po 3. odstavku 52. člena ZPOmK,

ker je Slopak d.o.o. v nasprotju z 10. členom ZPOmK zlorabil prevladujoči položaj na trgu ravnanja z odpadno embalažo, ki ni komunalni odpadek, s tem, da je odgovorna oseba pravne osebe [REDACTED] ki je bila dolžna ravnati v imenu pravne osebe, v času storitve prekrška direktorica Slopaka in kot taka zadolžena za nadzor nad zakonitostjo poslovanja družbe, v obdobju od januarja 2005 do izdaje odločbe Urada o ugotovljenih kršitvah št. 306-125/2005-80 z dne 21. 12.

Kotnikova 28/I
1000 Ljubljana
Slovenija

Telefon: (01) 478 35 97
Telefax: (01) 478 36 08
<http://www.uvk.gov.si>
E-mail: uvk.mg@gov.si

2006, na področju Republike Slovenije, odobrila in izvrševala v okviru vodenja poslovanja družbe onemogočanje prehoda uporabnikov storitev ravnanja z odpadno embalažo, ki ni komunalni odpadek (v nadaljevanju: zavezanci), med konkurenti z uveljavljanjem določil Pogodbe o prenosu obveznosti skladno s 15. členom Pravilnika o ravnanju z embalažo in odpadno embalažo (v nadaljevanju: Pogodba), o vezavi prenosa obveznosti ravnanja z odpadno embalažo, ki ni komunalni odpadek in tiste, ki je komunalni odpadek, o zahtevi po prenosu celotne količine embalaže zavezanca na Slopak s predvidenimi sankcijami za odstopanje od vnaprej napovedane letne količine (11. člen in šesti odstavek 18. člena v povezavi s šestim odstavkom 19. člena Pogodbe) v povezavi z uveljavitvijo neupravičeno dolgega 12 mesečnega odpovednega roka z možnostjo odpovedi ob koncu četrtertletja za Pogodbo, ki je sklenjena za nedoločen čas (šesti odstavek 25. člena Pogodbe) ter z zahtevo za vstop zavezancev v sistem Slopak v primeru, da je na embalaži, ki jo dajo v promet na področju Republike Slovenije, znak zelene pike (v povezavi s 14. členom, 15. členom in tretjim odstavkom 26. člena Pogodbe),

ter se jima na podlagi druge alineje 1. odstavka in 3. odstavka 52. člena ZPOMK v zvezi s 3. odstavkom 52. člena Zakona o prekrških

izreče

1. **pravni osebi Slopak d.o.o. globa 125.187,78 evrov (sto petindvajset tisoč sto sedeminosemdeset evrov in oseminsedemdeset centov),**
2. **odgovorni osebi [redacted] globa 4.172,93 evrov (štiri tisoč sto dvainsedemdeset evrov in triindevetdeset centov).**

Na podlagi 2. odstavka 18. člena ZP-1 se na predlog kršiteljic za obročno plačilo globe dovoli obročno plačilo globe, ki je bila kršiteljicama izrečena po tej odločbi o prekršku, ki sta jo dolžni plačati

1. kršiteljica **pravna oseba Slopak d.o.o. v treh mesečnih obrokih**, in sicer prvi obrok v višini 25.187,78 evrov (petindvajset tisoč sto sedeminosemdeset evrov in oseminsedemdeset centov) in naslednja dva obroka v višini 50.000,00 (petdeset tisoč) evrov, s tem da prvi obrok zapade v plačilo osmi dan po pravnomočnosti odločbe, ostala obroka pa na isti koledarski dan vsakega naslednjega meseca,
2. kršiteljica **odgovorna oseba [redacted] v štirih mesečnih obrokih**, in sicer prvi obrok v višini 1.172,93 evrov (tisoč sto dvainsedemdeset evrov in triindevetdeset centov) in naslednje obroke v višini 1.000,00 (tisoč) evrov, s tem da prvi obrok zapade v plačilo osmi dan po pravnomočnosti odločbe, ostali obroki pa na isti koledarski dan vsakega naslednjega meseca,

na transakcijski račun št. 01100-8450082671, sklic 11/21210 - 7120010 - 30613606.

Kršiteljici morata plačati stroške postopka – povprečnino, in sicer pravna oseba Slopak d.o.o. 39,65 evrov (devetintrideset evrov in petinšestdeset centov), odgovorna oseba [redacted] 39,65 evrov (devetintrideset evrov in petinšestdeset centov) na transakcijski račun št.(TRR) 01100-8450082574, sklic 11/21210-7120087-30613606 v roku 8 dni po pravnomočnosti odločbe o prekršku, sicer se prisilno izterja.

Obrazložitev

Prekrškovni organ je začel postopek o prekršku, ker je kot določa drugi odstavek 51. člen ZP-1 ugotovil, da so podani zakonski pogoji za izvedbo postopka o prekršku.

Prekrškovni organ je svojo odločitev sprejel na podlagi izjave kršiteljic ter vpogleda v zadevo Urada pod opravilno številko 306-125/2005 iz katere sprejema vse zaključke.

Prekrškovni organ je na podlagi 2. odstavka 55. člena ZP-1 pozval kršiteljici, da lahko podata pisno izjavo o dejstvih oziroma okoliščinah prekrška ter da morata navesti vsa dejstva in dokaze v svojo korist, ker jih sicer v postopku ne bosta mogli več uveljavljati. Pravna oseba je podala izjavo dne 16. 02. 2007 in odgovorna oseba dne 19. 02. 2007. V nadaljevanju sta povzeli izjavi obeh kršiteljic skupaj, ker sta izjavi identični.

Izjava kršiteljic

Kršiteljici uvodoma predlagata, da prekrškovni organ odstopi od pregona, ker prijavljeno dejanje nima znakov prekrška ter postopek ustavi oziroma odloči, da ne bo izdal odločbe o prekršku oziroma vložil obdolžilnega predloga, podredno pa predlagata, da na podlagi 53. člena ZP-1 namesto globe izreče opozorilo.

Nadalje navajata, da je prišlo do nepravilno ugotovljenega dejanskega stanja in posledično do zmotne uporabe materialnega prava. Vključitev zavezancev v sistem družbe Slopak v začetku leta 2004, ko je v Sloveniji operativno pričel delovati sistem ravnanja z odpadno embalažo, je prispevala k v začetku sploh možni vzpostavitvi organiziranega ravnanja z odpadno embalažo v Sloveniji ter kasneje izboljšave sistema, v smislu Direktive 62/94/ES o embalaži in odpadni embalaži, saj je bil Slopak takrat edina družba, ki je imela dovoljenje Ministrstva RS za okolje in prostor (v nadaljevanju: MOP).

Urad pri svoji razlagi Pogodbe, ne upošteva, da je le-ta tipska in da je Slopak ustanovljen s strani zavezancev, ter da so vse Pogodbe zaradi enakopravnosti, vključno z določitvijo cen, javne in enake. Praksa Slopaka pa kaže, da so zavezanci, če tako želijo, prosti prenesti del obveznosti na drugo družbo, kar izhaja tudi iz ankete, ki jo je opravil Urad v vzporednem postopku. Zavezanci sami določijo količino embalaže, s katero bodo sodelovali v sistemu Slopak, na podlagi določbe 11. člena Pogodbe in 14. člena do sedaj veljavnega Pravilnika o ravnanju z embalažo in odpadno embalažo (UL RS, št. 104/00, 12/02, 41/04 in 84/06; v nadaljevanju: Pravilnik). Zavezanec lahko tako sklene prenos obveznosti na drugo družbo, ki izpolnjuje pogoje določene v Pravilniku oz. sedaj v Uredbi o ravnanju z odpadno embalažo (UL RS, št. 84/06; v nadaljevanju: Uredba), za tisto embalažo, za katero ni bil izveden prenos obveznosti, oziroma lahko zavezanec v skladu z 16. členom Pravilnika sam zagotavlja ravnanje brez direktne ali posredne vključitve družbe. Skladno navedenemu je zato v praksi možno predvideti, da lahko zavezanec del embalaže prenese na Slopak del pa na drugo družbo. Prekrškovni organ tudi napačno ugotavlja, da Slopak, s tem ko zavezancem ni ponudil v podpis ločenih pogodb za ravnanje z odpadno embalažo, ki je komunalni odpadek in tisto, ki ni, ne omogoča prehoda zavezancev h konkurenci, saj so zavezanci, ki so vključeni v sistem Slopaka z odpadno embalažo, ki je komunalni odpadek in so hkrati v drugi družbi z odpadno embalažo, ki ni komunalni odpadek (npr. Sika, KIK Kamnik). Zavezanci se izključno sami odločijo kako bodo sodelovali v sistemu Slopak, tega jim Slopak

Kotnikova 28/I
1000 Ljubljana
Slovenija

Telefon: (01) 478 35 97
Telefax: (01) 478 36 08
<http://www.uvk.gov.si>
E-mail: uvk.mg@gov.si

ne določa, niti jih k temu ne prisiljuje. Tako lahko sodelujejo z delom embalaže v sistemu Slopak, z delom pa pri drugi družbi, ki ima dovoljenje MOP za ravnanje z embalažo in odpadno embalažo. Res pa je, da zavezanci večinoma povzročajo odpadno embalažo obeh vrst ter zaradi racionalnosti poslovanja želijo poslovati samo z eno družbo, kar izhaja iz velike administrativne obremenjenosti slovenskega gospodarstva. To pomeni, da se je velika večina zavezancev načrtno odločila za stranko, pri kateri ima zagotovljen prenos na celotnem področju ravnanja z odpadno embalažo in ne na osnovi pogojevanj kar zmotno navaja prekrškovni organ.

Glede odpovednega roka Pogodbe, pa je potrebno poudariti, da gre za doseganje deležev odpadne embalaže v koledarskem letu in s tem povezanim zakupom prostorov, kapacitet za sortiranje in predelavo pri izvajalcih, ter na osnovi navedenega načrtovanja za prihodnje leto. Drugačen pristop bi lahko ogrozil poslovanje družbe in posledično dovoljenje, saj bi se stroški poslovanja občutno povečali.

Kršiteljici tudi poudarjata, da ni dokazov, da družba Slopak izkorišča prevladujoči položaj na trgu. Slopak je bil ob ustanovitvi edina družba v RS za ravnanje z odpadno embalažo ter, da je Pravilnik omogočal pridobitev dovoljenja za opravljanje dejavnosti vsaki gospodarski družbi, ki izpolnjuje z zakonom določene pogoje. Slopak ni v nobenem primeru oviral prehod zavezancev na drugo družbo, ki tako dovoljenje ima, vendar je Slopak do pred nekaj dnevi bil edini, ki je imel dovoljenje za ravnanje z obema vrstama odpadne embalaže. Zakaj konkurenčna družba Interseroh d.o.o., Špruha 29, 1236 Trzin (v nadaljevanju: Interseroh), ni pridobila dovoljenja za ravnanje z obema vrstama odpadne embalaže, že ob pričetku delovanja, je poznano samo družbi Interseroh, nikakor pa za to ni odgovoren Slopak. Zato so vse obtožbe o zlorabi prevladujočega položaja kot jih navaja Urad v celoti neutemeljene in nedokazane.

Navedbe Urada, da morajo tisti zavezanci, ki izdelke uvažajo (uvozniki) kot tudi končni uporabniki npr. veletrgovci, ki imajo na svojih proizvodih znak zelena pika, obvezno vstopiti v sistem Slopak, ki ima licenco za uporabo tega znaka za območje RS so v celoti napačne in ne vzdržijo pravne presoje. Zavezanec, ki je vključen v sistem Slopak ima pravico, da ob nizkih stroških, uporablja znak zelena pika, pri čemer družba Slopak ne pogojuje zavezancem, ki uporabljajo ta znak, da vstopijo v sistem Slopak. Zavezanci, ki ne želijo vstopiti v sistem Slopak in imajo zagotovljeno ravnanje v drugi državi, lahko znak na svojih proizvodih z nizkimi stroški prekrijejo z nalepko oz. deklaracijo. V nasprotnem primeru, taki zavezanci ustvarjajo na trgu zmedo, zavajajo kupce ter s tem prihaja do kršitev pravice intelektualne lastnine. Uporabnik znaka zelena pika, ki ne želi vstopiti v sistem Slopak, mora tako prenehati uporabljati znak oziroma ga prekriti. Posebej je potrebno poudariti, da je Pravilnik kot enega obveznih pogojev za pridobitev dovoljenja vseboval tudi določbo o predstavitvi oznake na embalaži, s katero udeležencem v sistemu ravnanja z embalažo in odpadno embalažo jamči ravnanje z embalažo skladno s Pravilnikom. V ta namen uporablja Slopak znak zelena pika, konkurenčna družba pa je tudi predstavila svoj znak.

Obenem kršiteljici Urad v izjavi tudi obveščata, da je Slopak zoper odločbo, ki je bila izdana v upravnem postopku pred Uradom št. 306-125/2005-80 z dne 21. 12. 2006 vložil tožbo na Upravno sodišče RS, kar pomeni, da predmetna odločba še ni pravnomočna. Ker vložitev tožbe zoper navedeno odločbo ne zadrži njene izvršitve, je Slopak izpolnil zahteve iz 2. in 3. točke izreka navedene odločbe ter so dokazi o izpolnitvi naloženih ukrepov priloženi tej izjavi. Odgovorna oseba, ki ni več zaposlena v pravni osebi teh dokazov ni mogla predložiti v svoji izjavi, vendar se sklicuje na dokaze priložene izjavi pravne osebe.

Kotnikova 28/
1000 Ljubljana
Slovenija

Telefon: (01) 478 35 97
Telefax: (01) 478 36 08
<http://www.uvk.gov.si>
E-mail: uvk.mg@gov.si

V zaključku še kršiteljici, tako odgovorna kot tudi pravna oseba, prekrškovnem organu predlagata, da v kolikor bi odločil, da sta storili očitano dejanje, izreče opozorilo, ki je zadosten ukrep, ker je kršiteljica pravna oseba Slopak že izpolnila ukrepe naložene v odločbi št. 306-125/2005-80 z dne 21. 12. 2006. Dodatno pa obe še predlagata, da v kolikor bi se prekrškovni organ odločil za izrek globe, upošteva olajševalne okoliščine, kot so zgoraj navedene in izreče najnižjo predpisano globo, ki pa jo kršiteljici lahko plačata v obrokih.

Prekrškovni organ je pri prebiranju izjave kršiteljic, ugotovil, da se izjava sklicuje na ugovore, ki so bili podani že tekom upravnega postopka. Tako v nadaljevanju Urad sprejema dokaze iz postopka 306-125/2005, v kolikor so relevantni za prekrškovni postopek in, ki vsebujejo tudi odgovore na pripombe, ki sta jih je kršiteljici navedli v svojih izjavah.

Kršitev 10. člena ZPOmK

Urad je dne 27. 02. 2006, na podlagi informacij iz prijave družbe Interseroh, po uradni dolžnosti uvedel postopek ugotavljanja obstoja kršitve 10. člena ZPOmK in 82. člena Pogodbe ES¹ zoper podjetje Slopak. Interseroh je v postopku imel položaj stranke². V sklepu o uvedbi postopka je Urad navedel, da naj bi do kršitve prišlo, ker naj bi Slopak kot podjetje z domnevno prevladujočim položajem na trgu ravnanja z odpadno embalažo, ki ni komunalni odpadek, zlorabljalo ta položaj z onemogočanjem prehoda zavezancev med konkurenti neposredno na podlagi pogodbenih določil med Slopakom in zavezanci in posredno z dejanji, ki izhajajo iz dejstva, da ima Slopak tudi izključni položaj opravljanja storitev na trgu ravnanja z odpadno embalažo, ki je komunalni odpadek, in predstavljajo pogojevanje nepoštenih pogojev ter z domnevnim prelivanjem sredstev med različnimi storitvami ravnanja z odpadki. Verjetnost kršitev je izhajala iz navedb v vlogi Interseroha, iz priložene dokumentacije, Pogodbe sklenjene med Slopakom in zavezanci, ter iz korespondence med obema družbama s posameznimi zavezanci. Urad je v postopku ugotovil kršitev 10. člena ZPOmK³ samo glede onemogočanja prehoda zavezancev med konkurenti.

Slopak d.o.o., Parmova ulica 41, 1000 Ljubljana, je družba za ravnanje z odpadno embalažo. Slopak je 28. 06. 2002 ustanovilo 21 družbenikov, slovenskih in tujih podjetij, od junija 2003 pa se je število družbenikov povečalo na 30. Predhodnik in pobudnik za ustanovitev slovenske družbe za ravnanje z embalažo in odpadno embalažo Slopak je bil ODEM GIZ, gospodarsko interesno združenje za odpadno embalažo. Slopak svojo dejavnost opravlja na podlagi dovoljenja za ravnanje z embalažo in odpadno embalažo, ki je komunalni in tisto, ki ni komunalni odpadek, ki ga je pridobilo dne 08. 07. 2003 od MOP, Agencije RS za okolje (v nadaljevanju: ARSO) skladno s 26. členom Pravilnika. Dovoljenje velja do 31. 12. 2007.

Interseroh, zbiranje in predelava odpadnih surovin, d.o.o., Špruha 29, 1236 Trzin, je družba z omejeno odgovornostjo, ki jo je v začetku leta 2004 ustanovil evropski koncern INTERSEROH AG, s sedežem v Kölnu. Dejavnost družbe je prevzemanje in zbiranje odpadne embalaže ter zagotavljanje možnosti za njeno ponovno uporabo. Interseroh je decembra 2004 v skladu s 26. členom Pravilnika pridobil od MOP, ARSO, dovoljenje za ravnanje z embalažo in odpadno embalažo, ki ni komunalni odpadek. Dovoljenje velja do 31. 12. 2007.

¹ Postopek o prekršku je uveden samo glede kršitve 10. člena, ker kršitev 82. člena ni določena kot prekršek v ZPOmK.

² V postopku o prekršku Interseroh nima statusa stranke.

³ Obenem gre seveda tudi za kršitev 82. člena Pogodbe ES.

Pravna ureditev trga ravnanja z odpadno embalažo

Leta 2000 je v Sloveniji začel veljati Pravilnik. Z njegovim sprejetjem so se v slovenski pravni red prenesle zahteve, ki izhajajo iz Direktive EU o embalaži in odpadni embalaži⁴. S sprejemom Uredbe 23. 08. 2006 je Pravilnik prenehal veljati, vendar je v 54. členu Uredbe določeno, da ostane v veljavi dovoljenje, ki ga je družba za ravnanje z odpadno embalažo pridobila do uveljavitve te Uredbe v skladu s Pravilnikom, kot okoljevarstveno dovoljenje iz 40. člena Uredbe. Prav tako ostanejo v veljavi tudi pogodbeni razmerja, ki jih je družba za ravnanje z odpadno embalažo sklenila v skladu s 15. členom Pravilnika z obstoječimi zavezanci.

V odgovoru na povzetek relevantnih dejstev je Slopak Uradu očital, da opredelitev Urada v povzetku relevantnih dejstev, da se Uredba in Pravilnik ne razlikujeta bistveno, ne vzdrži. Med drugim Uredba predvideva več družb na področju zagotavljanja storitev predpisanega ravnanja z odpadno embalažo, mehanizme za določanje deležev odpadne embalaže med posamezne družbe, ki tako ravnanje zagotavljajo, drugače opredeljuje dolžnosti posameznih subjektov znotraj sistemov, kar ne glede na določbe, ki zagotavljajo veljavnost dosedanjih pogodb zahteva korekcije zadevnih pogodb ter da predvideva in omogoča plačevanje taks.

Urad je v povzetku relevantnih dejstev opisal ureditev trga, ko je veljal Pravilnik, posebej pa je opozoril na določbe, kjer je s sprejetjem Uredbe prišlo do razlik. Pri tem je Urad povzel in poudaril le tiste dele obeh predpisov, ki so relevantni za izvedbo postopka pred Uradom. Poleg tega so se očitana ravnanja, ki predstavljajo kršitev pravil konkurence dogajala v času, ko je veljal Pravilnik oz. izhajajo iz določb Pogodb, ki so bile sklenjene v času veljavnosti Pravilnika in jih je Uredba ohranila v veljavnosti. Slopak tudi Uradu ni dostavil nobenih spremenjenih Pogodb, do katerih naj bi prišlo zaradi sprejema Uredbe, niti ni pojasnil do kakšnih sprememb naj bi prišlo.

Pravilnik med drugim določa subjekte, ki so zavezani k ravnanju z odpadno embalažo – zavezance, definira pojem embalaže, loči med različnimi vrstami embalaže, določa obveznosti ravnanja z embalažo, načine izpolnitve obveznosti in dovoljenje za opravljanje dejavnosti družb za ravnanje z odpadno embalažo.

Zavezanci so: proizvajalci, uvozniki (po Uredbi: pridobitelji embalaže in pridobitelji embaliranega blaga), embalerji, trgovci in v določenih primerih tudi končni uporabniki. Pojmi navedenih zavezancev so tako določeni v 3. členu Pravilnika (3. členu Uredbe). Pojem končnega uporabnika je definiran kot potrošnik (v Uredbi fizična ali pravna oseba), ki zaradi končne uporabe ali potrošnje embaliranega blaga embalažo loči od blaga ali jo izprazni, tako da nastane odpadna embalaža ali trgovec, ki zaradi nadaljnje prodaje blaga embalažo loči od blaga ali jo izprazni tako, da nastane odpadna skupinska ali transportna embalaža.

V istem členu je definirana tudi delitev odpadne embalaže. Glede na mesto njenega nastanka loči odpadno embalažo, ki nastaja kot odpadek v gospodinjstvu – odpadna embalaža, ki je komunalni odpadek, ter odpadno embalažo, ki nastaja kot odpadek pri opravljanju proizvodne, trgovinske, storitvene ali druge dejavnosti (Uredba našteva še: izvajanje del v kmetijstvu, gozdarstvu, ribištvu in prometu) – odpadna embalaža, ki ni komunalni odpadek. Razlikovanje je pomembno, ker Pravilnik

⁴ Direktiva Evropskega Parlamenta in Sveta 94/62/ES z dne 20. decembra 1994 o embalaži in odpadni embalaži.

predpisuje različno ravnanje za posamezno vrsto embalaže.

Tako morajo proizvajalec, uvoznik in embaler za embalažo, ki so jo dali v promet, na svoje stroške zagotoviti redno prevzemanje odpadne embalaže (tako tiste, ki je komunalni odpadki, kot tiste, ki ni komunalni odpadki) in njeno ponovno uporabo, predelavo ali odstranjevanje skladno s predpisi. Enako velja za trgovce⁵, ki prodajajo blago v prodajni embalaži, ki ni komunalni odpadki, če za to embalažo ni predpisan poseben način prepuščanja in zbiranja. Zavezanec, lahko izpolni svojo obveznost, na način, da se vključijo v sistem, ki zagotavlja redno prevzemanje in ponovno uporabo, predelavo ali odstranjevanje prevzete embalaže ali pa lahko za odpadno embalažo, ki ni komunalni odpadki poskrbijo, pod določenimi pogoji, sami.

V kolikor se zavezanec odloči, da bo za ravnanje z odpadno embalažo, ki ni komunalni odpadki, poskrbel sam mora od ministrstva pristojnega za varstvo okolja pridobiti potrdilo, da je vpisan v evidenco tistih zavezancev, ki zagotavljajo ravnanje s svojo odpadno embalažo sami (po Uredbi: individualni sistem ravnanja z odpadno embalažo).

V kolikor se zavezanec odloči, da ne bo sam izvrševal obveznosti, ki jih določa Pravilnik, se mora vključiti v enega izmed t. i. kolektivnih sistemov, to je organiziranega zbiranja in ravnanja z odpadno embalažo, ki jo zagotavlja ena izmed registriranih družb za ravnanje z odpadno embalažo. Družba za ravnanje z odpadno embalažo mora za vrsto embalaže, za katero ji je zavezanec s pogodbo prepustil svoje obveznosti za ravnanje z odpadno embalažo, zagotavljati predpisano ravnanje v celoti, to je na vseh ravneh dajanja embalaže ali embalaranega blaga v promet in na celotnem območju, kjer odpadna embalaža nastaja. Družba za ravnanje z odpadno embalažo lahko začne zagotavljati ravnanje z odpadno embalažo iz drugega odstavka 15. člena Pravilnika (drugega odstavka 26. člena), ko pridobi dovoljenje ministrstva.

Pogodba o prenosu obveznosti skladno s 15. členom pravilnika

Razmerje med družbo Slopak in zavezanec se vzpostavi s podpisom standardne Pogodbe, ki ureja obveznosti in pravice med družbo Slopak in zavezanci. S podpisom Pogodbe se torej uresniči prenos obveznosti prevzemanja, reciklaže, predelave in odstranjevanje odpadne embalaže v skladu s Pravilnikom iz zavezanca na družbo Slopak. Družba Slopak se napram zavezancem zavezuje, da bo varovala njihove interese napram podjetjem za zbiranje, predelavo in odstranjevanje ter, da bo ravnala kot skrbni gospodar. Prve Pogodbe je Slopak poslal zavezancem v podpis 21. 08. 2003 za vključitev v sistem družbe za leto 2004.

11. člen Pogodbe določa, da je zavezanec »dolžan v času veljavnosti predmetne pogodbe, z embalažo iz 14. člena Pravilnika in za katero so zahtevani deleži predelave in reciklaže, sodelovati v sistemu družbe z vso svojo embalažo. Iz tega je izvzeta le tista embalaža, za katero ni bil izveden prenos obveznosti, ali tista, za katero naročnik v skladu s 16. členom Pravilnika sam zagotavlja ponovno uporabo, predelavo ali odstranjevanje brez direktne ali posredne vključitve družbe«.

Naročnik je dolžan za vso embalažo, dano na trg, redno pokrivali stroške embalažnine. Obračun embalažnine ter količine embalaže dane na trg se opravlja za obdobje treh mesecev, pri čemer je

⁵ Enaka določba velja tudi za končnega uporabnika, ki za svojo dejavnost embalažo ali embalarano blago uvozi sam in zato nima predhodnega dobavitelja.

dolžnost zavezanca poravnati račun v roku 30 dni od izstavitve računa. Kot osnovo za določitev vsakokratne embalažnine mora zavezanec dati družbi Slopak na razpolago letno napoved za prihodnje poslovno leto o količinah embalaže in embalažnih materialih. Poročilo o nameravani oddaji embalaže za prihodnje leto mora zavezanec oddati družbi Slopak najkasneje do 30. septembra vsakokratnega poslovnega leta.

Šesti odstavek 18. člena določa, da »v primeru, da naročnik ne bo izdelal napovedi za prihodnje leto, se bo kot osnova za obračun embalažnine upoštevalo letno poročilo o količinah za preteklo leto, vendar s cenikom embalažnine za prihodnje leto«. Medtem ko šesti odstavek 19. člena določa še, da »v primeru, da bo razlika med letno napovedjo dane embalaže iz Priloge 3 in dejansko danimi količinami embalaže dane na trg, večja od 30%, družbi pripada pravica, da celotno razliko obračuna po 20% višjih cenah embalažnine, kot je zadnji znani cenik embalažnine za leto na katerega se nanaša obračun razlike«, razen »v primeru, da je pri naročniku med letom nastalo bistveno odstopanje od planirane prodaje«.

Poleg tega mora zavezanec, v kolikor se v okviru preverjanja po 30. členu Pravilnika ugotovi, da so bili s strani naročnika družbi Slopak, posredovani netočni podatki o količinah embalaže, družbi povrniti stroške preverjanja, embalažnino po ugotovljenih količinah ter pavšal v višini dvakratnega utajenega zneska, kot nadomestilo škode družbi Slopak.

Poleg navedenih obveznosti zavezancem s podpisom Pogodbe pripadejo tudi določene pravice. Tako lahko zavezanec v času pogodbenega razmerja z družbo Slopak uporablja oziroma prikazuje znak družbe Slopak, kot je določen v prilogi 1 Pogodbe, to je znak zelena pika. V 14. členu je določeno, da se znak »lahko uporablja na embalaži, za katero je bil izveden prenos obveznosti na družbo«. Zavezanci lahko med trajanjem Pogodbe uporabljajo znak »kot dokaz sodelovanja v sistemih družbe za zbiranje, predelavo in odstranjevanje«, kakor je določeno v 15. členu Pogodbe. Nadalje omenjeni člen določa tudi, da se znak uporablja »na embalaži, ki je dana v promet skladno s pogodbo«.

Po izteku Pogodbe ni dovoljena nadaljnja uporaba znaka, razen na proizvodih, ki so bili dani na trg pred iztekom Pogodbe, vendar še največ 6 mesecev po izteku Pogodbe. V primeru, da zavezanec tudi po prekinitvi Pogodbe uporablja znak, določa tretji odstavek 26. člena, da mora »družbi plačati pogodbeno kazen v višini zadnjih 4 rednih izstavljenih računov za opravljene storitve družbe po Obdobni napovedi količin dane embalaže na trg in druge stroške, ki jih ima družba z uveljavljanjem prepovedi«.

Pravico do uporabe znaka zelena pika, ki je zaščiten z registrirano blagovno znamko družbe Der Grüne Punkt Duales System Deutschland AG, ima na področju Republike Slovenije, na podlagi licenčnih pogodb, družba Slopak.

Nenazadnje ima zavezanec pravico, da Pogodbo odpove redno, brez navedb razlogov, ob koncu vsakega četrletja, ob upoštevanju dvanajstmesečnega odpovednega roka, kot je določeno v šestem odstavku 25. člena.

Ravnanje družbe Slopak, ki predstavlja kršitve 10. člena ZPOMK

Po navedbah družbe Interseroh naj bi do zlorabe prevladujočega položaja prišlo še z naslednjimi ravnanji Slopaka. [REDACTED] (v

Kotnikova 28/I
1000 Ljubljana
Slovenija

Telefon: (01) 478 35 97
Telefax: (01) 478 36 08
<http://www.uvk.gov.si>
E-mail: uvk.mg@gov.si

nadaljevanju: [REDACTED] je bil konec leta 2005 v pogajanjih z Interserohom o sklenitvi pogodbe o prenosu obveznosti ravnanja z odpadno embalažo, ki ni komunalni odpadek. Slopak je pri tem opozoril podjetje [REDACTED] da bodo v primeru podpisa pogodbe z Interserohom v prekršku z njimi, zaradi uporabe znaka zelena pika.

[REDACTED] (v nadaljevanju: [REDACTED]) je septembra 2005 podpisal pogodbo z Interserohom o prenosu obveznosti ravnanja z odpadno embalažo, ki ni komunalni odpadek. Po podpisu pogodbe je [REDACTED] dobil dopis s strani Slopaka, da so izbrani za revizijo. Razlog za revizijo naj bi bil sum, da so podali napačne podatke. V [REDACTED] so menili, da so imeli Pogodbo s Slopakom sklenjeno samo za prenos obveznosti ravnanja z odpadno embalažo, ki je komunalni odpadek, ker so ostalo embalažo prijavljali sami in so oddali vlogo na MOP za vpis v evidenco zavezancev, ki sami zagotavljajo ravnanje z embalažo. Izkazalo se je, da v Pogodbi sklenjeni s Slopakom, piše, da gre za prenos obveznosti ravnanja z vso odpadno embalažo. Zaradi dejstva, da ima pogodba 12 mesečni odpovedni rok in bi zaradi tega morali Slopaku plačati embalažnino za naslednje leto, so se odločili za prekinitev sodelovanja z Interserohom.

Podjetje [REDACTED] (v nadaljevanju: [REDACTED]), je dne 02. 03. 2006 podjetju Slopak poslalo dopis o odpovedi Pogodb o prenosu ravnanja z odpadno embalažo. V odpovedi je [REDACTED] navajal, da je Pogodbo podpisal pod pritiskom zakonske prisile in na podlagi pritiskov Slopaka. Slopak je kot razlog za obveznost sklenitve Pogodbe navajal tudi dejstvo, da [REDACTED] prejema iz tujine blago z že natisnjenim znakom zelene pike. Za leto 2006 je [REDACTED] podpisal pogodbo s podjetjem Interseroh.

Podjetje [REDACTED], je dne 22. 06. 2006 prejelo dopis Slopaka, v katerem jih med ostalim opozarja, da je opazil, da embalaža proizvodov, ki jih prodajajo v Republiki Sloveniji, že vsebuje znak zelena pika. Opozorili so jih, da z uporabo znaka zelena pika kršijo pravice intelektualne lastnine podjetja Slopak. V primeru, da bi podpisali Pogodbo o prenosu obveznosti ravnanja z odpadno embalažo, bi se bil Slopak pripravljen odpovedati zahtevkom na podlagi preteklih kršitev pravic intelektualne lastnine.

Pravna presoja

ZPOmK v prvem odstavku 10. člena določa, da so prepovedane zlorabe prevladujočega položaja na trgu. S prevladujočim položajem podjetja na trgu je mišljen položaj, ko podjetje glede določenega blaga ali določene storitve nima konkurentov ali ima na trgu le nepomembno konkurenco ali ima v primerjavi s konkurenti občutno boljši položaj glede na tržni delež, možnosti za financiranje, možnosti za nakup in prodajo, glede na dejstva, ki druga podjetja ovirajo pri vstopu na trg.

Kot določa ZPOmK, se šteje, da ima podjetje prevladujoč položaj na trgu, če je njegov delež prodaje ali nakupa blaga ali storitve v Republiki Sloveniji večji od 40 odstotkov. Gre za zakonsko domnevo, ki jo je kot tako mogoče ovreči. Tržni delež ne pokaže vedno prave slike tržne strukture in gospodarske moči subjekta na upoštevem trgu.

ZPOmK v nadaljevanju primeroma našteva tipične primere zlorab, kot so: posredno ali neposredno pogojevanje nepoštenih prodajnih ali nakupnih cen, neupravičeno zviševanje ali zniževanje cen, omejevanje proizvodnje, trgov ali tehničnega napredka, uporabo neenakih pogojev za primerljive posle z drugimi poslovnimi partnerji, kar te partnerje sili ali postavlja v konkurenčno slabši položaj ter

pogojevanje sklepanja pogodb, s sprejemom dodatnih obveznosti, ki po svoji naravi in glede na trgovinske običaje niso povezane z vsebino teh pogodb. Navedene prepovedi ZPOMK določa zgolj primeroma in torej ne izključuje prepovedi drugih zlorab prevladujočega položaja na trgu.

Upošteveni trg

Upošteveni proizvodni/storitveni trg

Pri opredelitvi upoštevni proizvodni/storitveni trgov so pomembni proizvodi oziroma storitve, ki so bili v času očitane kršitve med seboj zamenljivi s strani kupcev, zato je potrebno ugotoviti, kateri proizvodi oziroma storitve na trgu tekmujejo s proizvod/storitvami podjetja, ki naj bi imelo prevladujoči položaj. Z vidika pravil konkurence se pri tem upošteva zamenljivost povpraševanja, zamenljivost ponudbe, potencialno konkurenco in vstopne ovire ter v drugem koraku presojo dejanskih pogojev konkurence na trgu. Kadar se na različne proizvode oziroma storitve nanašajo različni pogoji ponudbe in povpraševanja, ti proizvodi predstavljajo različne upoštevene trge.

Organizacija sistema ravnanja z odpadno embalažo je vezana na obveznosti zavezancev po Pravilniku (in sedaj veljavni uredbi), zato lahko opredelimo upošteveni proizvodni/storitveni trg tudi kot »sistemski trg«. Tako opredeljen sistemski trg je omejen zgolj na področje ravnanja z odpadno embalažo, ki ga od drugih področij ravnanja z odpadki, ločujejo specifične obveznosti, ki jih zavezancem nalaga Pravilnik.

Kot je bilo že navedeno zgoraj, Pravilnik v 3. členu eksplicitno definira tudi ločitev odpadne embalaže glede na mesto njenega nastanka. Pravilnik predpisuje različno ravnanje za odpadno embalažo, ki je komunalni odpadki, ki nastaja kot odpadki v gospodinjstvu ali kot po naravi in sestavi gospodinjstvom podobni odpadki v industriji ali obrtni, storitveni ali drugi dejavnosti, in odpadno embalažo, ki ni komunalni odpadki, ki nastaja kot odpadki pri opravljanju proizvodne, trgovinske, storitvene ali druge dejavnosti. Podjetja, ki zagotavljajo ravnanje z odpadno embalažo, v skladu s 26. členom Pravilnika pridobijo od MOP, ARSO dovoljenje za opravljanje te dejavnosti, dovoljenje pa se izdaja ločeno za vsako od navedenih vrst odpadne embalaže. Na ravni ponudbe tako glede na vse zgoraj omenjene pravno formalne in izvedbene razlike na teh dveh področjih ni mogoče govoriti o funkcionalni zamenljivosti obeh področij.

Urad je na osnovi vseh navedenih dejstev določil dva različna upoštevena trga v okviru »sistemskih trgov« in sicer: (a) trg ravnanja z odpadno embalažo, ki je komunalni odpadki in (b) trg ravnanja z odpadno embalažo, ki ni komunalni odpadki.

Upošteveni geografski trg

Upošteveni geografski trg obsega vsa področja, kjer si konkurenti na upoštevnem proizvodnem ali storitvenem trgu, kot je opredeljen v prejšnjih točkah, medsebojno konkurirajo pri prodaji ali nakupu proizvodov/storitev v enakih pogojih konkurence. Pri določitvi upoštevnege geografskega trga se upošteva vrsto dejavnikov v posameznem primeru, zlasti zamenljivost povpraševanja in ponudbe, potencialno konkurenco in ovire za vstop na trg. Pri tem se ne upoštevajo geografska področja, na katerih so pogoji konkurence pomembno različni.

⁶ Primer Odločba Komisije, 16.10.2003, ARA, OJ 2004 L 75/59, para 147

Čeprav je področje ravnanja z odpadki glede na izvajanje Direktive EU o embalaži in odpadni embalaži internacionalizirano na ravni notranjega trga, se hkrati ponudba in povpraševanje pojavljata v največji meri na nacionalni ravni, kar še posebej velja za področje ravnanja z odpadno embalažo. Eden od razlogov za to je, da se izvedbeni predpisi na ravni posameznih držav članic med seboj razlikujejo, kar velja tako za zakonske zahteve glede ravnanja z odpadno embalažo kot tudi za organizacijo sistema ravnanja z odpadno embalažo, kar posledično predstavlja različne pogoje konkurence.

Oba na slovenskem trgu prisotna konkurenta izvajata svojo dejavnost na celotnem ozemlju Republike Slovenije. Slopak v deveti alineji 1. člena Pogodbe navaja, da ima dovoljenje za opravljane dejavnosti za celotno območje Republike Slovenije. Podobno določbo vsebuje tudi Partnerska pogodba Interseroha v tretjem odstavku 1. člena. V skladu s tem in ob predpostavki, da se objektivni pogoji ponudbe in povpraševanja na opredeljenem upoštevnem trgu precej razlikujejo od ostalih področij notranjega trga, je Urad odločil, da je upoštevni geografski trg celotno območje Republike Slovenije.

V odgovoru na povzetek relevantnih dejstev se Slopak s tako določitvijo upoštevnih trgov ni strinjal. Po mnenju Slopaka, ni možno tako preprosto ločiti, kdaj gre za katero vrsto odpadne embalaže. Obenem je Slopak predlagal naj Urad natančneje preveri, na katerem trgu lahko Interseroh sploh nastopa in kje naj bi bil konkurenca Slopaku.

Urad navedbe Slopaka zavrača in vztraja pri zgornji opredelitvi trgov. Po mnenju Urada definicija posameznih vrst embalaže, ki izhaja že iz Pravilnika, dovolj natančno opredeli razlike, ki pogojujejo tudi ločeno opredelitev obeh trgov. Za določitev upoštevnega trga ugotovitev, na katerem trgu Interseroh sploh lahko nastopa, ni pomembna. Sicer se je Urad do tega vprašanja opredelil že pri opisu strank, kjer je ugotovil, da Interseroh lahko nastopa samo na trgu ravnanja z odpadno embalažo, ki ni komunalni odpadek.

Prevladujoči položaj

Prevladujoči položaj je položaj ekonomske moči, ki ga uživa podjetje, kar mu omogoči izključitev ali zmanjšanja učinkovite konkurence na upoštevnem trgu. ZPOMK sam primeroma našteva dejavnike, ki podjetju zagotavljajo prevladujoč položaj. Prevladujoč položaj podjetja obstaja, kadar je ekonomska moč podjetja takšna, da omogoča preprečitev učinkovite konkurence na upoštevnem trgu, na podlagi dejstva, da lahko do določene stopnje deluje na tem trgu neodvisno, tako od konkurentov, kot svojih neposrednih porabnikov in nenazadnje končnih potrošnikov.

Slopak je bil do leta 2005, ko je na trg vstopilo podjetje Interseroh, edino podjetje za ravnanje z odpadno embalažo, ki je komunalni odpadek in z odpadno embalažo, ki ni komunalni odpadek. Tudi po vstopu Interseroha je Slopak edino podjetje, ki ima dovoljenje za ravnanje z odpadno embalažo, ki je komunalni odpadek. Tako ima na tem upoštevnem trgu zaenkrat legalni monopol. Pravilnik je določil obveznost podjetij, da obveznost ravnanja s svojo odpadno embalažo, ki je komunalni odpadek prenesejo na ustrezno družbo. Zaenkrat pa ima to dovoljenje samo Slopak.

Glede ravnanja z odpadno embalažo, ki ni komunalni odpadek, pa je Pravilnik dopustil možnost, da zavezanci zaprosijo za dovoljenje in s tem sami izvršujejo ravnanje s svojo odpadno embalažo, ali pa da ravnanje prav tako prenesejo na ustrezno družbo. Šele od leta 2005, ko je na slovenski trg vstopil

⁷ Primer 85/76 Hofman - La Roche proti Komisiji, ECR 461, para. 41

Interseroh, so zavezanci tako dobili možnost izbire pri prenosu svojih obveznosti.

Eden izmed pomembnih pokazateljev obstoja prevladujočega položaja je predvsem velik tržni delež. MOP ocenjuje, da naj bi imel Slopak 80 odstotni tržni delež potencialnega trga odpadne embalaže⁸. Interseroh pa naj bi imel v času zahteve za uvedbo postopka 2,5 odstotni tržni delež⁹. Gre sicer za oceno tržnih deležev na celotnem trgu odpadne embalaže, vendar je pri tem potrebno poudariti, da ima zaradi svojega monopolnega položaja na trgu ravnanja z odpadno embalažo, ki je komunalni odpadki in posledično 100 odstotnem tržnem deležu na tem trgu, Slopak na trgu ravnanja z odpadno embalažo, ki ni komunalni odpadki, še vedno izredno visok delež. V sistem Slopak je vključenih 1405¹⁰ podjetij in v sistem Interseroh okoli 130 podjetij¹¹. Tržni delež, ki naj bi odpadel na podjetja, ki sama zagotavljajo ravnanje z odpadno embalažo, je zanemarljiv, ker je do sedaj v evidenco pri ARSO vpisanih 9 podjetij¹², 42 pa jih je vložilo vlogo in so še v obravnavi¹³. Tržni delež podjetja Slopak je kljub vstopu novega konkurenta na trg, izjemno visok.

Poleg izjemno visokega tržnega deleža so prisotni tudi drugi dejavniki, ki nakazujejo na veliko tržno moč podjetja Slopak. Zaradi znatnih vstopnih ovir ni mogoča kratkoročna zamenljivost na strani ponudbe. Podjetja, ki želijo vstopiti na trg ravnanja z odpadno embalažo, ki ni komunalni odpadki, so soočena z velikimi pravnimi in s tem povezanimi časovnimi ovirami za vzpostavitev zadovoljivega sistema za ravnanje z odpadno embalažo.

Podelitev dovoljenja za začetek delovanja na področju ravnanja z odpadno embalažo je v pristojnosti MOP-a. Da je vstop novih konkurentov izjemno težak, je MOP potrdilo v sredstvih javnega obveščanja, kjer je bilo navedeno, da se je podjetje Interseroh prav zaradi velike zasičenosti trga odločilo, da se bo pretežno usmerilo na nekaj manjših segmentov ter da je morebiten vstop novega tretjega konkurenta formalno ekonomsko smiselno, če bi se za to odločilo neko podjetje, ki ima samo velike količine odpadne embalaže in bi to dejavnost prevzelo še za kakšno sorodno podjetje ali pa če bi se na primer združila podjetja z nekega določenega segmenta npr. vinarji, kot se je to zgodilo v Franciji¹⁴.

Iz vsega navedenega izhaja, da ima podjetje Slopak prevladujoči položaj tako na trgu ravnanja z odpadno embalažo, ki je komunalni odpadki, kot tudi na trgu ravnanja z odpadno embalažo, ki ni komunalni odpadki.

Presoja zlorabe

Zloraba prevladujočega položaja se nanaša na tista ravnanja podjetij s prevladujočim položajem, ki so po svoji vsebini takšna, da lahko prizadenejo strukturo trga, na katerem je že zaradi samega dejstva prisotnosti navedenega podjetja na tem trgu stopnja konkurence zmanjšana. Zloraba je torej takšno obnašanje podjetij, ki ne temelji na njihovi ekonomski učinkovitosti.

⁸ Članek »Učinki konkurence se že poznajo«, Katarina Matejčič, Finance, št. 94/2005, 18. 05. 2005

⁹ Ocena Interseroh v dopisu z dne 15. 12. 2005.

¹⁰ Podatek o številu zavezancev, ki so vključeni v sistem Slopak je dostopen na spletni strani Slopaka: http://www.slopak.si/prenos_15.htm.

¹¹ Članek »Spopad za stranke: mali Interseroh ovadil Slopak«, Andraž Hafner, Finance, št. 13/2006, 19. 01. 2006

¹² Seznam je dostopen na spletni strani ARSO: <http://www.arso.gov.si/podro-cja/odpadki/podatki/embalaza.doc>.

¹³ Po podatkih iz dopisa ARSO z dne 25. 09. 2006 (dopis št.306-125/2005-72).

¹⁴ Glej opombo 8

Urad je v sklepu o uvedbi postopka opredelil dve vrsti ravnanj, ki bi lahko predstavljali zlorabo prevladujočega položaja, onemogočanje prehoda zavezancev in prelivanje sredstev med različnimi storitvami ravnanja z odpadki. Po končanem postopku je Urad ugotovil, da predstavlja zlorabo prevladujočega položaja samo ravnanje glede onemogočanja prehoda zavezancev.

Do onemogočanja prehoda uporabnikov storitev ravnanja z odpadno embalažo, ki ni komunalni odpadke, med konkurenti prihaja na podlagi pogodbenih določil in z določenimi ravnanji Slopaka, ki pomenijo uveljavljanje določil Pogodbe. Za posledico imajo omejitve konkurence na upoštevem trgu ravnanja z odpadno embalažo, ki ni komunalni odpadke. Do omejitve pride z omejevanjem nastopanja konkurenta na trgu z namenom izključitve le-tega s trga, kar pa ima tudi negativen učinek na potencialni vstop novih konkurentov na trg. Dodatno zloraba tudi neposredno prizadene zavezance, saj jim je zaradi ravnanj Slopaka onemogočena izbira najprimemjšega načina izpolnjevanja zakonskih obveznosti.

Še posebej omejujoče so v sklepu o uvedbi postopka navedene določbe Pogodbe. Določbe Pogodbe delujejo omejujoče deloma že vsaka zase, še bolj izrazito pa v povezavi ena z drugo.

Tako predstavlja določba, ki veže prenos obveznosti ravnanja z odpadno embalažo, ki ni komunalni odpadke in tiste, ki je komunalni odpadke, ter zahteva prenos celotne količine embalaže zavezanca na Slopak, že sama po sebi zlorabo. Omejitve izhaja že iz opredeljene vsebine in namena Pogodbe v 1. členu, 3. členu kot tudi iz določbe 11. člena Pogodbe. Določba 11. člena sicer teoretično dopušča možnost, da zavezanec na Slopak ne prenese celotne količine embalaže, ki jo da na trg, ampak le tisto za katero je bil izveden prenos.

Slopak v odgovoru na zahtevo za posredovanje podatkov navaja, da zavezanci sami določijo količino embalaže, s katero bodo sodelovali v sistemu družbe. V praksi naj bi po mnenju Slopaka bilo možno predvideti, da bi zavezanec prenesel del obveznosti na Slopak in del na drugo družbo, kar je tudi razvidno iz besedil njihovih pogodb. V odgovoru na povzetek relevantnih dejstev še dodaja, da naj bi bilo to razvidno tudi iz navedb Urada v povzetku relevantnih dejstev glede rezultatov ankete. Obenem Slopak tudi opozarja, da gre za tipsko pogodbo, ki je vključno z določitvijo cen javna in enaka za vse zavezance.

Urad se z razlago Slopaka ne strinja in ugotavlja, da rezultati ankete, kot so bili v navedeni v povzetku relevantnih dejstev, ne podpirajo navedb Slopaka. Urad je anketo izvedel samo v interesu ugotovitve ali prihaja do pritiskov s strani Slopaka na zavezance za sklenitev Pogodbe, če se njihova odpadna embalaža pojavi pri končnih uporabnikih, ki so že vključeni v sistem Slopaka. Urad je 48 izbranim podjetjem¹⁵ poslal vprašalnik, v katerem je spraševal, ali je tak pritisk obstajal, in prejel 40 odgovorov¹⁶. Kot razlog za sklenitev Pogodbe so podjetja navajala zakonsko obvezo, dejstvo, da je bil Slopak edini ponudnik storitev ter da sami niso bili sposobni urediti obveznosti ravnanja z odpadno embalažo. Večina podjetij je tudi poudarila, da bi se glede na primernost ponudbe odločili za sklenitev pogodbe tudi z drugim podjetjem, kot jo ima sklenjeno končni uporabnik. Določena podjetja so poudarila tudi dejstvo, da ne morejo biti vezana k sklenitvi pogodbe glede na končne uporabnike, ker je le teh več.

¹⁵ Urad je poslal vprašalnik tudi podjetjem, za katere je Interseroh navajal, da naj bi se srečevala z navedenimi pritiski.

¹⁶ Naknadno se je izkazalo, da so določena podjetja, ki jim je Urad poslal vprašalnik, ustanovitelji Slopaka, tako da Urad njihovih odgovorov (6) ni upošteval, vendar to ni vplivalo na ugotovitve Urada.

Sama Pogodba je sicer javna in za vse zavezance enaka, vendar sestavljena tako, da obvezuje zavezance k sprejemu dodatnih obveznosti, ki jih mogoče ne želijo in bi jih lahko izpolnili na drug način. Prvič, Pogodba vsebuje zahtevo po prenosu obeh vrst odpadne embalaže. V 1. členu govori o zakonski obvezi ravnanja z odpadno embalažo za embalažo, ki je dana v promet v Sloveniji kot jo določa 14. člen Pravilnika in je še enkrat navedena v 3. členu Pogodbe. Po določbah 11. člena pa so zavezanci dolžni sodelovati v sistemu Slopaka z vso tako določeno embalažo. Slopak zavezancem tudi ne ponuja možnosti sklenitve pogodbe za prenos obveznosti ravnanja samo z eno vrsto embalaže. Dodatna podkrepitev trditve, da je Pogodba sklenjena za vso odpadno embalažo, je tudi opis ravnanja Slopaka v razmerju do družbe [REDACTED] kot je bilo opisano zgoraj. Tudi MOP je menilo, da je upravičena ločitev ravnanja z odpadno embalažo, ki je komunalni odpadki, in tisto, ki ni komunalni odpadki ter da je na področju ravnanja s slednjo zaželen konkurenca, kar je potrdilo s tem, ko je podjetje Interseroh podelilo dovoljenje za opravljanje dejavnosti. Navedena določba 11. člena Pogodbe ima torej za posledico vezavo tistih elementov storitev, ki bi jih lahko podjetja izvajala in zavezanci koristili ločeno, pri različnih podjetjih.

Drugič, pa Pogodba zavezuje zavezance k prenosu celotne količine odpadne embalaže, ki ni komunalni odpadki, saj ne vsebuje člena, ki bi omogočal določitev količine odpadne embalaže, ki jo podjetje prenese na Slopak. Tako je določba, da je izvzeta tista embalaža za katero ni bil izveden prenos obveznosti, popolnoma brez dejanske veljave. Podjetja ne morejo prenašati samo dela embalaže, ampak morajo ravno zaradi obveznosti, ki izhaja iz 11. člena, v sistemu sodelovati z vso svojo embalažo. iz Pravilnika oz. Uredbe pa sicer nikjer ne izhaja zahteva, da bi se ravnanje z odpadno embalažo, ki ni komunalni odpadki, moralo prenesti samo na eno družbo. V danem primeru gre za obveznost zavezancev, da morajo za vse storitve ravnanja z odpadno embalažo, ki ni komunalni odpadki, kljub obstoju drugih možnosti na trgu, uporabljati le sistem Slopak. Opisano dejanje predstavlja t.i. »single branding«, obvezo vse storitve kupovati pri enem podjetju, ki po sodni praksi lahko predstavlja zlorabo prevladujočega položaja¹⁷, če lahko izključi konkurenco na upoštevem trgu. Navedene pogodbene določbe imajo v povezavi z določbami o sankcioniranju za primer odstopanja od napovedanih količin in dejstvom, da so Pogodbe sklenjene za nedoločen čas¹⁸, izključitveni učinek do edinega konkurenta na trgu in tudi na potencialne nove konkurente.

Takšnemu ravnanju podjetij s prevladujočim položajem nasprotuje tudi Evropska Komisija (v nadaljevanju: Komisija). Da lahko zahteva po udeležbi v sistemu z vso embalažo zavezanca krši pravila konkurenčnega prava, je bilo določeno tudi v postopku, ki ga je pred Komisijo sprožilo francosko podjetje za ravnanje z odpadno embalažo Eco Emballage¹⁹. Komisija je po presoji nekaterih določb priglašeni pogodb podjetja ugotovila, da so določbe po svoji naravi takšne, da pomenijo kršitev konkurenčnih pravil skupnosti. Po teh preliminarnih ocenah Komisije, je podjetje spremenilo nekatera sporna določila svojih pogodb. Med drugim je tudi vključilo določilo, ki eksplicitno omogoča zavezancem, da sklenejo pogodbo z njim le glede določene vrste materialov in le za del odpadne embalaže²⁰. Komisija je tako določilo označila kot sprejemljivo z vidika pravil konkurence, saj imajo zavezanci svobodo izbire, hkrati pa je omogočen vstop konkurenčnim sistemom²¹.

¹⁷ glej opombo 7, para. 89

¹⁸ Obvestilo Komisije, Smernice za uporabo 3. odstavka 81. člena PES, OJ 2004/C 101/08 (v originalu: Guidelines on the application of article 81(3) of the Treaty); 141. člen

¹⁹ Primer Odločba Komisije, 15. 6. 2001, Eco Emballage, OJ 2001 L 233/37

²⁰ Ibid, para. 61 (a)

²¹ Ibid, para. 74

Grožnje s sankcijami glede odstopanja od napovedane količine embalaže določene v šestem odstavku 18. člena Pogodbe v povezavi z 19. členom Pogodbe predvidevajo plačilo 20 % višje embalažnine.

Slopak v odgovoru na zahtevo za posredovanje navaja, da planira poslovanje in s tem tudi odhodke za naslednje leto, na podlagi napovedi zavezancev o embalaži vključeni v sistem. Glede na to, da je družba zavezana k neprofitnosti, pomeni 30% odstopanje od napovedi tudi dodatne stroške, ki jih je družba prisiljena zaračunati tistemu, ki jih je povzročil. Večje količine odpadne embalaže pomenijo dodatne stroške za ravnanje v skladu z določbami veljavne zakonodaje. Dosedanja praksa je po navedbah Slopaka pokazala, da je 30% prag tolerance več kot ugoden za zavezance in je določen na podlagi primerljivih sistemov v EU tako, da do danes še ni prišlo do obračuna na podlagi šestega odstavka 19. člena pogodbe.

Urad se strinja z navedbo Slopaka, da je za delovanje sistema potrebno vnaprej napovedati letno količino odpadne embalaže, ker je delovanje tesno povezano z podizvajalci, ki dejansko udeležujejo obveznosti iz Pravičnika. Prav tako ni spomo dejstvo, da ima Slopak pravico zaračunati podjetju dejanske stroške za ravnanje z embalažo. Večina določb navedenih dveh členov je običajna v industriji in nujna, da bi se določile in opredelile medsebojne obveznosti in pravice ter so torej potrebne za delovanje sistema kot takšnega, saj v 19. členu med drugim določajo način izpolnjevanja temeljne pravice podjetja Slopak, namreč, pravice do plačila za opravljeno storitev.

Vendar Urad meni, da imata lahko navedeni določbi v povezavi z zahtevo po prenosu vse embalaže kaznovalni in odvračalni vpliv ter da sta neproporcionalni za doseganje cilja pogodbe. Urad težko sprejme oceno, da ima Slopak z ravnanjem z dodatno oz. še posebej z manjšo količino embalaže 20% višje stroške kot z ostalo embalažo. Omenjeni določbi zavezujeta podjetje, da mora napovedati količino odpadne embalaže za celo leto naprej in da od omenjene količine med letom ne sme znatneje odstopiti. S tem je podjetje omejeno, da bi med letom del odpadne embalaže preneslo na drugo, konkurenčno podjetje za ravnanje z odpadno embalažo, saj bi bilo za ta del prenesene embalaže zavezano plačati embalažnino in tudi dodatnih 20% Slopaku. S tem ima Slopak omogočen popoln nadzor nad izvajanjem obveznosti za ravnanje z odpadno embalažo in izpolnjevanju obveznosti za prenos celotne količine odpadne embalaže v skladu z 11. členom Pogodbe. Tako lahko, če opazi med letom odstopanja zahteva revizijo s čimer lahko podjetje opozori na njegove obveznosti in odvrne od prenosa le-teh na drugo podjetje med letom.²²

Pogodba je sklenjena za nedoločen čas z možnostjo redne odpovedi ob koncu četrtletja z 12 mesečnim odpovednim rokom. Predvidena je tudi možnost izredne odpovedi brez odpovednega roka ob predložitvi izrednih pomembnih razlogov, s strani Slopaka ali zavezancev, ki se opravi s priporočenim pismom. Dejstva, ki jih šteje za izredno pomembne razloge, so tudi natančno opredeljena v Pogodbi. Navedene določbe predstavljajo same po sebi, kakor tudi v povezavi s prej navedenimi določbami, hudo omejitve za zavezance in onemogočajo dostop konkurentov na trg.

Slopak je na zahtevo Urada posredoval razlago, kaj naj bi pomenila določba, da lahko pride do izredne odpovedi s strani zavezanca v primeru, če odpade obveznost. Tako Slopak navaja, da nastopi navedeni razlog za izredno odpoved Pogodbe v primeru, da se spremeni veljavna zakonodaja, nadalje zaradi statusnih sprememb zavezanca (pripojitev, spojitve) oz. če se za določeno vrsto embalaže zavezancu ni potrebno vključiti v sistem, ker je prišlo do spremembe veljavnih predpisov.

²² glej zgoraj primer Melamin

V odgovoru na povzetek relevantnih dejstev je Slopak navedel, da je odpovedni rok potreben za doseganje deležev odpadne embalaže v koledarskem letu in s tem povezanim zakupom prostorov, kapacitet za sortiranje in predelavo pri izvajalcih, ter na osnovi navedenega načrtovanja za prihodnje leto.

Predvideni odpovedni rok je po mnenju Urada neupravičeno dolg. Glede na zahtevo o letnem poročanju o količini embalaže, Urad ugotavlja, da bi v danem primeru en poslovni cikel na trgu ravnanja z odpadno embalažo lahko določili kot eno leto. Navedena določba o obvezujočem odpovednem roku bi torej pomenila, da bi podjetje, ki bi želelo prekiniti sodelovanje s Slopakom, bilo prisiljeno sodelovati s Slopakom še za eno dodatno obdobje. Poleg tega takšne določbe ni mogoče nikakor upravičiti, ker je ni možno pripisati posebnim stroškom, ki bi jih s prenehanjem pogodbe imel Slopak. Slopak namreč z vključitvijo oz. izstopom zavezanca v njegov sistem nima specifičnih, na vstop ali izstop vezanih stroškov. Slopak sam poudarja, da najame kapacitete za prihodnje leto, tako bi v primeru, če bi zavezanec podal odpoved že konec prvega četrtletja, lahko Slopak prilagodil svoj načrt proizvodnje za prihodnje leto še do konca poteka koledarskega leta in bi bilo neupravičeno zahtevati, da zavezanec ostane v njegovem sistemu še del prihodnjega leta. Poleg tega je Urad ugotovil, da bi 12 mesečni odpovedni rok za zavezanca lahko predstavljal resen pomislek pri odločitvi o zamenjavi družbe za prenos obveznosti glede ravnanja z odpadno embalažo.²³

V svoji oceni je Urad sledil tudi praksi Komisije, ki je presojala vprašanje trajanja pogodb in odpovednih rokov v odločbi Eco Emballage²⁴. V navedenem primeru so bile pogodbe sklenjene za začetno obdobje treh let, s tihim vsakokratnim podaljšanjem za eno leto, s čimer je bilo pogodbo mogoče odpovedati redno konec vsakega leta s šestmesečnim odpovednim rokom. Kasneje je možnost prekinitve pogodbe z zavezanci zmanjšalo na pravico do redne odpovedi pogodbe s koncem leta na podlagi šest mesečnega odpovednega roka. Navedeno spremembo je Komisija ocenila kot sprejemljivo z vidika obstoja dovolj učinkovite konkurence na trgu, saj svoboda zavezancev glede izbire in delovanja ni prekomerno omejena, poleg tega pa imajo konkurenčni sistemi možnost vstopa na trg, ki tako ostaja dovolj odprt²⁵.

Dodatno omejitev za zavezanca predstavljajo tudi določbe o pravici uporabe znaka zelena pika, ki so določene med ostalim v 14., 15. členu in tretjem odstavku 26. člena Pogodbe. Pogodba določa, da s sklenitvijo Pogodbe zavezanec pridobi pravico do uporabe znaka zelena pika na svojih izdelkih, na področju Slovenije. Zavezanec se lahko sam odloči ali bo znak uporabljal. Prav tako slovenska zakonodaja ne vsebuje zahteve po uporabi znaka. V primeru uporabe znaka brez dovoljenja je predvidena pogodbeni kazen v višini 4 rednih izstavljenih računov in povračila dodatnih, s tem nastalih stroškov.

Pravica do uporabe znaka zelena pika naj bi nosilcu omogočala predvsem identifikacijo s sistemom za ravnanje z odpadno embalažo in posledično nakazovala na njegovo osveščenost. Kot izhaja iz strukture Pravilnika, je oznaka le znak pripadnosti sistemu in ni mišljena kot dolžnost plačila s strani zavezancev za uporabo znaka. Zavezanci plačajo podjetju Slopak le toliko, kolikor je znašala dejanska količina obveznosti, ki jih je namesto zavezanca na podlagi Pogodbe prevzelo podjetje Slopak.

²³ V enem primeru navedeno kot razlog zakaj ne bi zamenjali ponudnika, v anketi, ki jo je opravil Urad med zavezanci, glej tudi opis ravnanja ██████████ zgoraj.

²⁴ Glej opombo 19

²⁵ Glej opombo 19, para. 73

Pri ocenjevanju pravice do uporabe zelene pike tako pride do kolizije med varstvom intelektualne pravice in varstvom konkurence. Sodišče ES je menilo, da bi v primerih, ko gre uporaba pravic intelektualne lastnine preko meje, ki je nujna za uveljavitev te pravice, lahko taka uporaba šela za zlorabo v smislu 82. člena Pogodbe ES²⁶. Komisija se je v dveh primerih ukvarjala prav z uporabo zelene pike²⁷. V teh dveh odločbah je odločila, da podjetje, ki ravna z odpadno embalažo, ne sme od zavezancev zahtevati plačila za embalažo samo zato, ker nosi znak zelena pika, brez da bi dejansko opravilo storitev ravnanja z odpadno embalažo. Podjetje lahko torej zavezancu zaračuna le za tiste storitve ravnanja z odpadno embalažo, ki jih dejansko opravi. Tako tudi podjetje za ravnanje z odpadno embalažo ne more zahtevati, da se zavezanec vključi v sistem podjetja, s strani katerega je bila pridobljena licenca za uporabo znaka zelena pika le zato, ker zavezanec daje na trg embalažo, ki nosi oznako zelene pike.

Komisija je ocenila²⁸, da bi zahteva po ločenem označevanju embalaže, ki pripada sistemom, ki uporabljajo znak zelena pika, pomenila zahtevo za prilagoditev s strani proizvajalcev, ki bi morali embalažo označevati različno. Nekatera embalaža bi bila označena z oznako zelena pika, druga ne. Takšna ureditev bi pomenila predvsem znatne dodatne stroške. Prednosti enotnega embaliranja, ki ga uživajo proizvajalci in distributerji sedaj, kot posledica notranjega trga, tako ne bi bilo več.

Problem uporabe zelene pike je še toliko večji, kadar poleg sistema, ki uporablja znak zelene pike, obstaja še nekaj konkurenčnih družb za ravnanje z odpadno embalažo, saj je potrebno uvesti različne embalaže in različne sisteme distribucije ter uvesti primeren nadzor, da se primerno označeni izdelki znajdejo v pravem sistemu. S tem se še zmanjša učinek uvedbe alternativnih ponudnikov storitev ravnanja z odpadno embalažo.

Zavezanci dajejo na trg embalažo na različne načine. Embalažo lahko proizvajajo sami, jo uvažajo za lastno uporabo kot polizdelek, nato pa dajo na trg končni izdelek, jo uvažajo za nadaljnjo preprodajo ali pa jo uvažajo, da jo sami prodajo na trg. Glede na dejstvo, da večina sistemov v Evropi uporablja znak zelena pika in da v nekaterih državah članicah obstaja zakonska obveznost uporabe navedenega znaka na embalaži, je nerealistično pričakovati, da se na območju Republike Slovenije ne bo pojavljala embalaža, ki bo že ob prihodu na slovenski trg označena z znakom zelena pika.

Zahteva podjetja Slopak, da se znak uporablja samo na embalaži, za katero je bil izveden prenos obveznosti na podjetje Slopak za zavezance torej pomeni, da morajo tisti zavezanci, ki izdelke uvažajo (uvozniki) tako kot končni uporabniki, npr. veletrgovci, ki uporabljajo embalažo, ki ima znak zelena pika, obvezno vstopiti v sistem družbe Slopak, ki ima licenco za uporabo znaka zelena pika za območje Republike Slovenije. Zavezancem je tako onemogočeno, da bi uporabili alternativnega ponudnika storitev ravnanja z odpadno embalažo ali da bi zakonsko obveznost oddaje embalaže deloma organizirali pri družbi Slopak in deloma pri konkurenčnih sistemih.

V skladu z navedenim Urad ocenjuje, da same določbe Pogodbe glede uporabe zelene pike, kot so navedene v Sklepu o uvedbi postopka, ne bi bile sporne, v kolikor bi iz teh določb natančneje izhajala neobvezujoča narava pripadnosti sistemu Slopak zaradi znaka na embalaži in bi Slopak tudi tako ravnal. Vendar v povezavi z zgoraj opisanim ravnanjem Slopaka v razmerju do podjetij [REDACTED].

²⁶ Primeri: 53/87 CICRA in ostali proti Renault (1988) ECR 6039, para. 16; 238/87 Volvo proti Veng (1988) ECR 6211, para. 9; T-70/89 BBC proti Komisiji (1991) ECR II-535, para. 59, 61; T-198/98 Micro Leader proti Komisiji (1999) ECR II-3989.

²⁷ Primera DSD, OJ 2001 L 166/1, ARA, glej opombo 6

²⁸ ibid DSD

in navedene prakse Komisije, kaže na zlorabo pravic intelektualne lastnine, ki predstavlja zlorabo prevladujočega položaja. Določbe v praksi služijo temu, da Slopak veže določene zavezanca na prisilno uporabo storitev njihovega podjetja izključno zato, ker se na njihovi embalaži uporablja znak zelena pika.

V odgovoru na povzetek relevantnih dejstev Slopak navaja, da je razlaga Urada glede uporabe zelene pike v celoti napačna in ne vzdrži pravne presoje. Zavezanec, ki je vključen v sistem Slopak, ima pravico, da na svojih proizvodih, ob nizkih stroških uporablja znak zelena pika, pri čemer pa ni dolžan vstopiti v sistem Slopak. Tisti zavezanci, ki ne želijo vstopiti v sistem Slopak in imajo v drugi državi že zagotovljeno ravnanje z odpadno embalažo, imajo možnost na trgu Republike Slovenije na svojih proizvodih prikriti znak zeleno piko z nalepko oz. deklaracijo, s čimer so povezani nizki stroški. V nasprotnem primeru tako ravnanje ustvarja na trgu zmedo, zavaja kupce in posledično s tem prihaja do kršitev pravic intelektualne lastnine.

Urad se z navedenim ne strinja. Kot je razvidno iz zgoraj opisanih primerov, Slopak zavezancem ne ponuja možnosti, da bi namesto vstopa v sistem Slopak na svojo embalaži, ki jo uvozijo iz drugih držav, prelepili znak zelena pika. Poleg tega pa bi taka rešitev predstavljala dodatne stroške in težave, če bi zavezanci sodelovali v sistemu samo z delom embalaže, saj bi potem morali posebej označiti del embalaže, ki bi sodelovala v sistemu, kar pa je kot je že bilo razloženo, nesprejemljivo.

Slopak v odgovoru na povzetek relevantnih dejstev ugotavlja, da Urad ni dokazal, da izkorišča prevladujoči položaj na trgu. Poudarja, da je bila ob ustanovitvi družba Slopak, edina družba v Republiki Sloveniji za ravnanje z embalažo in odpadno embalažo ter da je takrat veljavni Pravilnik oz. sedaj Uredba, omogočal pridobitev dovoljenja MOP za ravnanje z embalažo in odpadno embalažo vsaki gospodarski družbi, ki izpolnjuje z zakonom določene pogoje. Slopak ni v nobenem primeru oviral prehoda zavezancev na drugo družbo, ki ima dovoljenje za ravnanje z odpadno embalažo. Ponovno tudi poudarja, da je Slopak edina družba v RS, ki ima dovoljenje za ravnanje z odpadno embalažo in da Slopak nikakor ni odgovoren, ker družba Interseroh ni pridobila tega dovoljenja.

Urad meni, da je v skladu z zgoraj navedeno obrazložitvijo dovolj natančno dokazal zlorabo prevladujočega položaja na trgu ravnanja z odpadno embalažo, ki ni komunalni odpadek. Ni v pristojnosti Urada, da ugotavlja, zakaj družba Interseroh nima dovoljenja MOP za opravljanje dejavnosti na trgu ravnanja z odpadno embalažo, ki je komunalni odpadek. Vendar je hkrati jasno, da ima družba Interseroh dovoljenje za opravljanje dejavnosti na trgu ravnanja z odpadno embalažo, ki ni komunalni odpadek. Urad je zlorabo ugotavljal in dokazal na tem trgu, dejstvo, da ima Interseroh dovoljenje za opravljanje te dejavnosti, pa je na postopek vplivala le v obsegu, da je bila Interserohu omogočena udeležba v postopku, ker je s tem dovoljenjem izkazal pravni interes za vstop v postopek.

Namen varstva konkurence nikakor ni varovati konkurenta, ampak konkurenco na trgu. Urad je ugotovil, da onemogočanje prehoda zavezancev na podlagi vezave uporabe storitev, ki bi jih lahko le-ti koristili na trgu ločeno, zahteve po izključnem sodelovanju v sistemu Slopak, z možnostjo nadzora nad spoštovanjem izpolnjevanja teh zahtev, z oteženim izstopom iz sistema, zaradi neutemeljeno dolgega odpovednega roka in zaradi zahteve po obveznem vstopu v sistem za zavezanca, ki pridobijo embalažo, ki že vsebuje znak zelena pika, pomeni zlorabo prevladujočega položaja, ki je tako izključujoča kot tudi izkoriščevalska. Izključujoča je v delu, kjer je zaradi ravnanj Slopaka, ki lahko privedejo tudi do izstopa konkurenta s trga, vstop novih konkurentov in razvoj konkurence in trga, otežen oz. onemogočen. Izkoriščevalska pa je v razmerju do uporabnikov storitev – zavezancev, ki

Kotnikova 28/I

1000 Ljubljana
Slovenija

Telefon: (01) 478 35 97

Telefax: (01) 478 36 08

<http://www.uvk.gov.si>

E-mail: uvk.mg@gov.si

zaradi omejitve razvoja konkurence in trga, svojih obveznosti ne morejo izvrševati bolj učinkovito.

Prekrškovni organ je tako ugotovil kršitev 10. člena ZPOmK.

Za določitev odgovornosti pravne osebe za storjeni prekršek se v skladu s 14. členom ZP-1 smiselno uporabljajo določbe Zakona o odgovornosti pravnih oseb za kazniva dejanja (UL RS, št. 98/04 – uradno prečiščeno besedilo; v nadaljevanju: ZOPOKD). Pravna oseba je tako med drugim odgovorna za storjeni prekršek, če pomeni storjeni prekršek izvršitev protipravnega sklepa, naloga ali odobritve njenih vodstvenih ali nadzornih organov. V danem primeru je storilka prekrška direktorica podjetja [REDACTED], ki je kot vodstveni organ odobrila onemogočanje prehoda zavezancev med konkurenti in hkrati sama izvrševala tako odobreno ravnanje, vse v okviru svojih pristojnosti vodenja družbe. [REDACTED] je tako storilka prekrška in tudi odgovorna oseba pravne osebe.

V 15. členu ZP-1 določa, da je odgovorna oseba odgovorna za tisti prekršek, ki ga stori pri opravljanju poslov, za katere je pooblaščen pri pravni osebi in je bil storjen z njenim dejanjem ali z opustitvijo dolžnega nadzorstva. Prekrškovni organ najprej zaključuje, da v skladu s tretjim odstavkom 15. člena ZP-1 odgovornost odgovorne osebe [REDACTED]

[REDACTED] odgovornost odgovorne osebe [REDACTED] v času storitve prekrška direktorice Slopaka, za opisano kršitev je prekrškovni organ utemeljil na podlagi določb družbene pogodbe družbe Slopak. Družbena pogodba družbe Slopak v 11. členu določa, da direktor vodi poslovanje družbe, zastopa in predstavlja družbo ter uresničuje sprejeto poslovno politiko družbe. Direktor vodi družbo samostojno in na lastno odgovornost ter ima za vodenje družbe vsa pooblastila v skladu z zakonom in družbeno pogodbo. Do opisane kršitve je prišlo v okviru izvajanja vodenja poslovanja družbe, za kar je bila pri pravni osebi Slopaku, v skladu z navedenim, pooblaščen tedanja direktorica [REDACTED]

Po tako izvedenem dokaznem postopku je prekrškovni organ ugotovil, da sta kršiteljici storili prekršek, ker je odgovorna oseba pravne osebe [REDACTED], ki je bila dolžna ravnati v imenu pravne osebe, v času storitve prekrška direktorica Slopaka in kot taka zadolžena za nadzor nad zakonitostjo poslovanja družbe, v obdobju od januarja 2005 do izdaje odločbe Urada o ugotovljenih kršitvah št. 306-125/2005-80 z dne 21. 12. 2006, na področju Republike Slovenije, odobrila in izvrševala onemogočanje prehoda zavezancev med konkurenti z uveljavljanjem določil Pogodbe, o vezavi prenosa obveznosti ravnanja z odpadno embalažo, ki ni komunalni odpadek in tiste, ki je komunalni odpadek, o zahtevi po prenosu celotne količine embalaže zavezanca na Slopak s predvidenimi sankcijami za odstopanje od vnaprej napovedane letne količine (11. člen in šesti odstavek 18. člena v povezavi s šestim odstavkom 19. člena Pogodbe) v povezavi z uveljavitvijo neupravičeno dolgega 12 mesečnega odpovednega roka z možnostjo odpovedi ob koncu četrtletja za Pogodbo, ki je sklenjena za nedoločen čas (šesti odstavek 25. člena Pogodbe) ter z zahtevo za vstop zavezancev v sistem Slopak v primeru, da je na embalaži, ki jo dajo v promet na področju Republike Slovenije, znak zelene pike (v povezavi s 14. členom, 15. členom in tretjim odstavkom 26. člena Pogodbe), kar predstavlja zlorabo prevladujočega položaja na trgu ravnanja z odpadno embalažo, ki ni komunalni odpadek, s čimer sta kršili 10. člen ZPOmK in s tem storili prekršek po drugi alineji 1. odstavka in 3. odstavku 52. člena ZPOmK, za katerega je za pravno osebo predpisana globa od 30.000.000,00 do 90.000.000,00 tolarjev, za odgovorno osebo pravne osebe pa globa od 1.000.000,00 do 3.000.000,00 tolarjev. V skladu z določbami 57. člena ZP-1 in 13. člena Zakona o uvedbi eura (UL RS, št. 114/06) se navedeni tolarski zneski preračunajo v evro po tečaju zamenjave.

Prekrškovni organ ni ugodil predlogu kršiteljic, da v skladu s 53. členom ZP-1, namesto globe kršiteljicama izreče opozorilo. Opozorilo lahko izreče prekrškovni organ v primeru, da gre za prekršek neznatnega pomena in če pooblaščen uradna oseba oceni, da je glede na pomen dejanja opozorilo zadosten ukrep. Pojem prekrška neznatnega pomena je urejen v 6.a členu ZP-1, ki določa, da gre za prekršek, ki je bil storjen v okoliščinah, ki ga delajo posebno lahkega in pri katerem ni nastala oziroma ne bo nastala škodljiva posledica. Ugotovljena prekrška sta glede na višino predpisane globe določena kot najhujše kršitve s področja varstva konkurence. V skladu s tem prekrškovni organ meni, da ni mogoče govoriti o prekršku neznatnega pomena oziroma o takih okoliščinah, ki ga delajo posebno lahkega, saj je že zakonodajalec sam menil, da taka dejanja predstavljajo hujše kršitve in je v skladu s tem predpisal tudi ustrezno visoko globo. Slopak je z navedenim ravnanjem omejeval razvoj konkurence na trgu ravnanja z odpadno embalažo, ki ni komunalni odpadki, s tem, da je onemogočal prehod zavezancev na konkurenta. Namen takega ravnanja je bil iz koristljivosti si pridržati stranke in preprečiti vstop konkurentov na trg. Navedena zloraba predstavlja najhujšo kršitev s področja varstva konkurence in upravičuje izrek predpisane globe.

Na podlagi 3. odstavka 52. člena ZP-1 je kršiteljicama izrečena globo, ki je sicer predpisana v razponu, v najnižji predpisani meri. Tako znaša za pravno osebo izrečena najnižja globo v višini 30.000.000,00 tolarjev preračunano 125.187,78 evrov in predpisana najnižja globo za odgovorno osebo v višini 1.000.000,00 tolarjev preračunano 4.172,93 evrov.

V skladu z drugim odstavkom 18. člena ZP-1, je na predlog kršiteljic, prekrškovni organ odločil, da sta kršiteljici dolžni globo plačati v mesečnih obrokih, tako kot izhaja iz izreka odločbe o prekršku.

Na podlagi prvega odstavka 144. člena v zvezi z drugim odstavkom 58. člena ZP-1 morata kršiteljici plačati stroške postopka, in sicer povprečnino, ki je odmerjena v višini 39,65 evrov (500 točk) tako za pravno osebo kot za odgovorno osebo pravne osebe, v skladu z drugim odstavkom 143. člena ZP-1 ter 3. člena Pravilnika o stroških postopka o prekršku (UL RS, št. 15/04) in je primerna glede na zamotanost in trajanje postopka.

OPOZORILO O POSLEDICI ZAMUDE PLAČILA IN UKLONILNEM ZAPORU OZIROMA PRISILNI IZTERJAVI:

Če kršiteljica zamudi s plačilom posameznega obroka za plačilo globe, z dnem zamude zapadejo v plačilo še neplačani obroki. Če kršiteljica pravna oseba v predpisanem roku globe ne bo poravnala, se bo izterjala prisilno. Če kršiteljica odgovorna oseba pravne osebe v predpisanem roku globe ne bo poravnala, bo prekrškovni organ na podlagi 19. člena ZP-1 sodišču predlagal določitev uklonilnega zavora. Uklonilni zapor traja, dokler kršiteljica globe ne plača, vendar najdlje 30 dni. Z izvršitvijo uklonilnega zavora ne preneha obveznost plačila globe. Če kršiteljica odgovorna oseba pravne osebe tudi po uklonilnem zaporu ne plača globe, se globo izterja prisilno. Kršiteljica odgovorna oseba lahko do začetka izvrševanja uklonilnega zavora sodišču predlaga, da se plačilo globe nadomesti z opravo določenih nalog v splošno korist ali v korist samoupravne lokalne skupnosti.

POUK O PRAVICI DO PRAVNEGA SREDSTVA:

Zoper odločbo o prekršku smeta kršiteljici, njun zakoniti zastopnik oziroma njun zagovornik vložiti zahtevo za sodno varstvo. Zahteva za sodno varstvo se lahko vložijo v roku 8 (osem) dni od vročitve

Kotnikova 28/I
1000 Ljubljana
Slovenija

Telefon: (01) 478 35 97
Telefax: (01) 478 36 08
<http://www.uvk.gov.si>
E-mail: uvk.mg@gov.si

odločbe o prekršku. Vložiti jo je potrebno pisno po pošti ali osebno v dveh izvodih pri prekrškovnem organu, ki je odločbo o prekršku izdal. O zahtevi za sodno varstvo bo najprej odločal prekrškovni organ v skladu s petim odstavkom 63. člena ZP-1. Če prekrškovni organ odločbe ne bo odpravil in nadomestil z novo odločbo, bo zahtevo za sodno varstvo na podlagi sedmega odstavka 63. člena ZP-1 posredoval v odločitev krajevno pristojnemu okrajnemu sodišču.

Če kršiteljci ne vložita zahteve za sodno varstvo zoper odločbo o prekršku, plačata samo polovico izrečene celotne globe, če jo plačata v 8 (osmih) dneh po pravnomočnosti odločbe.

OPOZORILO: Vložena zahteva za sodno varstvo zadrži izvršitev odločbe o plačilu globe in stroškov postopka. Če bo sodišče na podlagi vložene zahteve za sodno varstvo v rednem sodnem postopku, na podlagi dopoljenega postopka, dejansko stanje ugotovilo drugače kot prekrškovni organ, glede pravne opredelitve prekrška in glede izrečene sankcije ni vezano na odločitev prekrškovnega organa.

Aleksandra Mitić
uradna pooblaščenca oseba

Aleksandra Mitić

Vročiti:

- Slopak d.o.o., Parmova 41, 1000 Ljubljana
- [REDACTED]
- [REDACTED]
- arhiv, tu

Kotnikova 28/I
1000 Ljubljana
Slovenija

Telefon: (01) 478 35 97
Telefax: (01) 478 36 08
<http://www.uvk.gov.si>
E-mail: uvk.mg@gov.si